

بنام خداوند جان و خرد

عروسک‌دستانی

نسخه‌ی علمی برای دانشگران

مؤلف

اتنا‌ای. دریوز و چارلیس‌ای. اسکافر

مترجم

دکتر سعید رضایی

همکاران

نازیلا برومند اسفنگره، عاطفه محمدی فیض‌آبادی، نسترن ارشاد

فهرست نویسی فیبا

سرشناسه

دروژ، اتنا ل. ۱۹۴۸ - p - Drewes, Athena A

عنوان و نام پدیدآوران

عروسک‌درمانی: راهنمای عملی برای درمانگران / مؤلف [صحیح: ویراستار] اتنا ای. درویز، چارلیس ای. اسکافر؛ مترجم سعید رضایی، همکاران نازیلا برومنداسفنگره، عاطفه محمدی فیض‌آبادی، نستین ارشاد
تهران، رشد فرهنگ ۱۳۹۸.

مشخصات نشر

۲۸۷ ص.

مشخصات ظاهری

شابک

۹۷۸-۶۲۲-۲۰۵-۲۰۳-۴

فیبا

وضعیت فهرست‌نویسی

عنوان اصلی: Puppets - Therapeutic use

یادداشت

کتاب حاضر نخستین بار با عنوان "بازی درمانی عروسکی: کتاب راهنمای عملی" توسط ندای کارآفرین در سال ۱۳۹۸ منتشر شده است.
بازی درمانی عروسکی: کتاب راهنمای عملی.

عنوان دیگر

عروسک‌های خیمه شب بازی — مصارف درمانی Puppets - Therapeutic use

موضوع

بازی درمانی Play therapy

موضوع

کودکان — روان‌درمانی Child psychotherapy

موضوع

شیفر، چارلز E Schaefer, Charles E

شناسه اثر

رضایی، سعید، ۱۳۵۷ - مترجم

شناسه افزوده

برومند اسفنگره، نازیلا، ۱۳۶۵ - مترجم

شناسه افزوده

فیض‌آبادی، عاطفه، ۱۳۷۱ - مترجم

شناسه افزوده

رشاد، نستین، ۱۳۶۴ - مترجم

شناسه افزوده

۱۳۹۸، ۹۱۶۰

رده‌بندی کنگره

۱۳۹۸، ۹۱۶۰

رده‌بندی دیویی

۱۳۹۸، ۹۱۶۰

شماره کتابشناسی ملی

نام کتاب: عروسک‌درمانی: راهنمای عملی برای درمانگران

مؤلف: اتنا ای. درویز، چارلیس ای. اسکافر

مترجم: دکتر سعید رضایی

همکاران: نازیلا برومند اسفنگره، عاطفه محمدی فیض‌آبادی، نستین ارشاد

صفحه‌آرایی: انتشارات رشد فرهنگ

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: واصف

نوبت چاپ: اول - زمستان ۱۳۹۸

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۶۰۰۰۰ تومان

فروش اینترنتی: roshdefarhang.ir

انتشارات رشد فرهنگ

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۰۵-۲۰۳-۴

ISBN: 978-622-205-203-4

کلیه حقوق این اثر برای ناشر و مؤلف محفوظ است

آدرس: تهران، خیابان مرتضوی، بعد از تقاطع جیحون، پلاک ۷۰۶

تلفن: ۰۲۱-۶۶۳۷۷۵۷۰

Email: roshdefarhang@yahoo.com

فهرست مطالب

۱۳	پیشگفتار.....
۱۵	بخش یکم: مقدمه.....
۱۷	فصل یکم: مفاهیم بنیادی بازی درمانی عروسی.....
۱۷	تاریخچه.....
۱۷	بازی درمانی عروسی.....
۱۸	مفاهیم بنیادی بازی درمانی عروسی.....
۱۸	توانمندی های (استفاده های) درمانی بازی عروسی.....
۱۸	۱- ابراز وجود (بیان شخصیت و احساسات خود).....
۱۹	۲- دستیابی به ضمیر ناخودآگاه.....
۱۹	۳- پالایش روانی.....
۱۹	۴- آموزش مستقیم.....
۲۰	۵- برون ریزی خیالی (تخلیه هیجانی).....
۲۰	۶- آگاهی از احساسات.....
۲۰	۷- سازگاری.....
۲۱	۸- حل مسئله.....

- ۹- تمرین رفتاری..... ۲۱
- ۱۰- ارزیابی پویایی خانواده..... ۲۱
- رویکردهای نظری..... ۲۱
- انواع عروسک‌ها..... ۲۲
- ۱- عروسک‌های دستی..... ۲۲
- ۲- عروسک‌های خیمه‌شب‌بازی..... ۲۳
- ۳- عروسک‌های سایه‌ای..... ۲۳
- ۴- مایه‌ها (عروسک‌های دهن‌گشاد - فک‌زن)..... ۲۳
- ۵- عروسک‌های ساختگی (آدمکی)..... ۲۳
- ۶- عروسک‌های انگشتی..... ۲۳
- انتخاب عروسک‌ها برای اتاق بازی..... ۲۴
- مهارت‌های اولیه و اصلی عروسک‌بازی..... ۲۵
- ۱- تحرک (تن و گوش)..... ۲۶
- ۲- تمرکز..... ۲۶
- ۳- حرکت دهان..... ۲۶
- ۴- هماهنگ‌سازی لب..... ۲۷
- ۵- صدای مناسب..... ۲۷
- ۶- وضعیت (حالت)..... ۲۸
- ۷- شخصیت و هویت..... ۲۸
- ۸- فراتر از زندگی..... ۲۸
- ۹- حالات صورت..... ۲۸
- ۱۰- نام..... ۲۹
- ۱۱- مدت..... ۲۹
- ۱۲- آمادگی..... ۲۹
- موضوعات و مسائل کاربردی و عملی..... ۲۹
- مشکلات مربوط به بازی عروسکی..... ۲۹
- نگهداری عروسک‌ها..... ۳۰
- تاثیرهای عروسکی..... ۳۰
- منابعی به منظور تهیه عروسک‌های دستی..... ۳۱
- خلاصه‌ای از اصطلاحات رایج..... ۳۳
- فهرست منابع فصل یکم..... ۳۴
- واژه‌نامه توصیفی فصل یکم..... ۳۵

۳۷	فصل دوم: بازی درمانی عروسی برای همه کودکان.....
۳۸	عوامل مؤثر در موفقیت بازی عروسی.....
۳۹	درمانگر چه چیزی می‌تواند در بازی عروسی یاد بگیرد؟.....
۴۰	قدرت التیامبخشی عروسک خیمه‌شب‌بازی.....
۴۱	روند عروسک‌بازی.....
۴۱	طیف انتخاب عروسک.....
۴۲	عروسک‌های دست‌ساز.....
۴۲	استفاده از استیج.....
۴۲	استفاده از صاحب نیمه‌ساختاریافته.....
۴۵	داستان‌های عروسی با پیش‌دبستانی‌ها.....
۴۶	شواهد کودکان آزاری در بازی عروسی با کودکان آسیب‌پذیر، افشای اسرار.....
۴۶	عروسک‌بازی با کودکان ناکامی.....
۴۸	نوجوانی: تبدیل به واقع.....
۴۹	خلاصه فصل دوم.....
۴۹	منابع فصل دوم.....
۵۱	بخش دوم: روش‌های ارزیابی عروسک‌ها.....
۵۳	فصل سوم: عروسک برکلی: مصاحبه‌ای برای ارزیابی کودک.....
۵۴	مصاحبه عروسک برکلی (BPI).....
۶۰	شواهد مفید علمی و بالینی مصاحبه عروسک برکلی به‌عنوان یک ابزار ارزیابی.....
۶۴	انواع کودکان.....
۶۴	ایجاد رابطه و تفاهم.....
۶۵	آهنگ مصاحبه (حال و هوای مصاحبه).....
۶۵	کودکان با مشکلات زبانی.....
۶۶	ملاحظات کلی که به اغلب کودکان کمک می‌کنند.....
۶۷	رفتارهای برون‌نمود.....
۶۷	رفتار درون‌نمود.....
۶۸	کودکان با اختلال‌های عصب تحولی.....
۶۸	خلاصه‌ای از دستورالعمل‌های مصاحبه عروسک برکلی.....
۷۱	خلاصه فصل سوم.....
۷۴	منابع فصل سوم.....
۷۷	فصل چهارم: مصاحبه عروسی خانوادگی.....
۷۹	مواد و آمادگی‌های مورد نیاز برای انجام مصاحبه عروسی خانوادگی.....

۸۰	برگزاری یک مصاحبه عروسکی خانوادگی
۸۱	دستورالعمل‌ها (راهنمایی‌ها)
۸۱	مشاهده فرایند و مضمون (محتوا)
۸۲	مشاهده و بررسی داستان ساخته شده
۸۳	عملکرد خانواده در داستان
۸۴	پردازش و تقویت استعاره و مجاز
۸۵	استفاده از عروسک‌ها و استعاره‌ها داستان‌ها در طول روند درمان
۸۵	صاحبه عروسکی خانوادگی (FPI)
۸۵	روش‌های افزایش و گسترش مزایای مصاحبه عروسکی خانوادگی FPI
۹۰	ابعاد فصل چهارم
۹۳	فصل پنجم: آزمون تکمیل جمله در عروسک‌درمانی (PSCT)
۹۴	استفاده از عروسک‌ها در ارزیابی کودکان
۹۵	تحقیق در مورد آزمون تکمیل جمله
۹۵	آزمون تکمیل جمله عروسکی (PSCT)
۹۶	رده سنی
۹۶	ملاحظات جمعیتی
۹۷	مواد
۹۷	انتخاب عروسک‌ها
۹۷	انتخاب جملات ناقص
۹۹	انجام آزمون تکمیل جمله عروسکی (PSCT)
۱۰۲	ملاحظات بیشتر در اجرای آزمون تکمیل جمله عروسکی (PSCT)
۱۰۷	خلاصه فصل پنجم
۱۰۸	ضمیمه: آزمون تکمیل جمله عروسکی (PSCT) // اصلاح شده - ۱۶
۱۱۱	منابع فصل پنجم
۱۱۳	فصل ششم: عروسک‌درمانی کودک‌محور
۱۱۳	مروری بر نظریه بازی‌درمانی کودک‌محور
۱۱۵	شرح اجرای موارد کلیدی با عروسک‌ها
۱۱۵	انتخاب و نمایش عروسک‌ها
۱۱۶	زندگی واقعی
۱۱۶	بیان خلاقانه و آزادی عاطفی
۱۱۷	مهارت‌های تسهیل‌کننده بازی‌درمانی کودک‌محور
۱۲۳	نتیجه‌گیری

۱۲۴.....	منابع فصل ششم.....
۱۲۵.....	فصل هفتم: عروسک‌درمانی با رویکرد روان‌پویشی.....
۱۲۵.....	مقدمه.....
۱۲۶.....	اجرا.....
۱۲۷.....	شروع درمان.....
۱۲۸.....	اواسط درمان.....
۱۲۸.....	پایان درمان.....
۱۲۹.....	نکات عملی در استفاده از عروسک‌ها.....
۱۳۰.....	تصویر مورد.....
۱۳۷.....	نتیجه مشاهده ششم.....
۱۳۷.....	منابع فصل هفتم.....
۱۳۹.....	فصل هشتم: بازی درمانی آدری.....
۱۳۹.....	مروری بر نظریه بازی درمانی آدری.....
۱۴۲.....	اجرا.....
۱۵۰.....	نتیجه‌گیری.....
۱۵۱.....	منابع فصل هشتم.....
۱۵۳.....	فصل نهم: عروسک‌درمانی در درمان کودکان مبتلا به تمرکز بر راه‌حل.....
۱۵۳.....	نمایش عروسکی در درمان کوتاه‌مدت متمرکز بر راه‌حل (SFBT).....
۱۵۴.....	بازی‌درمانی متمرکز بر راه‌حل.....
۱۵۵.....	بازی‌درمانی متمرکز بر راه‌حل.....
۱۵۵.....	فرایند درمان کوتاه‌مدت متمرکز بر راه‌حل با عروسک‌ها.....
۱۵۶.....	توصیف مشکل و ایجاد اهداف.....
۱۵۶.....	عروسک مشکل یا سخت.....
۱۵۷.....	سؤال شگفت‌انگیز و معجزه‌آمیز.....
۱۵۷.....	روز معجزه عروسک.....
۱۵۸.....	جستجو برای استثناها.....
۱۵۸.....	روز معجزه عروسک.....
۱۵۹.....	سؤالات مقیاس‌پذیر.....
۱۵۹.....	عروسک روز معجزه.....
۱۶۰.....	پیام راه‌حل.....
۱۶۱.....	اظهارات اضافی.....
۱۶۱.....	مورد رابی.....

مرحله پیگیری.....	۱۶۵
منابع فصل نهم.....	۱۶۵
بخش سوم: فنون عروسک‌درمانی.....	۱۶۷
فصل دهم: عروسک‌درمانی و اختلالات برونی‌سازی کودک.....	۱۶۹
استفاده از عروسک برای مشکلات برونی‌سازی کودک.....	۱۶۹
مقدمه.....	۱۶۹
تکنیک‌های آجیلی و پیچ و مهره‌ای.....	۱۷۰
منابع فصل دهم.....	۱۷۴
فصل یازدهم: عروسک‌ها به‌عنوان مراجعان نمادی در اتاق بازی.....	۱۷۵
ملاحظات کاربردی در انتخاب و استفاده از عروسک‌ها به‌عنوان مراجعان نمادی.....	۱۷۶
تکنیک‌های استفاده از عروسک به‌عنوان مراجع نمادی.....	۱۷۷
منابع فصل دهم.....	۱۷۹
فصل دوازدهم: بازی با عروسک‌ها: حل مسئله به کودکان، از طریق نمایش عروسکی.....	۱۸۱
عمل کردن طبق راه‌حل‌ها.....	۱۸۶
نمونه متن نمایشنامه حل مسئله.....	۱۸۷
نمونه نمایشنامه برای عروسک.....	۱۸۸
ارزیابی پیامد راه‌حل‌ها.....	۱۸۹
نمونه نمایشنامه برای عروسک‌ها.....	۱۹۱
خلاصه فصل دوازدهم.....	۱۹۳
منابع فصل دوازدهم.....	۱۹۵
فصل سیزدهم: داستان‌گویی با عروسک‌ها: تکنیک انگشت.....	۱۹۷
مقدمه.....	۱۹۷
پیچ و مهره‌های تکنیک لاک‌پشت.....	۱۹۷
توضیح موردی.....	۲۰۰
فصل چهاردهم: عروسک‌های انگشتی در بازی‌درمانی.....	۲۰۵
شرح.....	۲۰۵
منطق.....	۲۰۷
برنامه‌های کاربردی.....	۲۰۷
توضیح موردی.....	۲۰۹
منابع فصل چهاردهم.....	۲۱۰
فصل پانزدهم: عروسک‌درمانی برای کودکان با سابقه ترومای جنسی.....	۲۱۱
مقدمه.....	۲۱۱

۲۱۲	به کارگیری عروسک‌ها
۲۱۳	تکنیک‌های عروسی برای آسیب‌های تروما
۲۱۴	استفاده از عروسک در روایت تروما
۲۱۶	دیدن، شنیدن، گفتن، بو کردن و احساس میمون
۲۱۷	خلاصه فصل پانزدهم
۲۱۷	منابع فصل پانزدهم
۲۱۹	بخش چهارم: جمعیت و موقعیت
۲۲۱	فصل شانزدهم: اهمیت عروسک در خانواده‌درمانی با یک مورد تروما و سوءاستفاده جنسی
۲۲۱	مقدمه
۲۲۴	درمان مشترک زردی برای ریه‌ها و شان
۲۲۵	خانواده‌درمانی
۲۲۶	تمرین برای داستان
۲۲۷	تعریف داستان عروسک خانواده
۲۲۸	پردازش داستان عروسی
۲۳۱	خلاصه فصل شانزدهم
۲۳۱	منابع فصل شانزدهم
۲۳۳	فصل هفدهم: عروسک‌درمانی برای بزرگسالان
۲۳۳	وقت را صرف شگفتی کنید
۲۳۵	درگیر شوید و تعامل داشته باشید
۲۳۵	انتخاب و ایجاد شخصیت عروسی برای نشان دادن احساسات شما
۲۳۷	درگیر کردن و تعامل یک بزرگسال با عروسک‌ها به‌عنوان یک ابزار درمانی / آموزشی
۲۳۸	صحبت کردن در مورد واقعیت‌های خود با شور و اشتیاق و عشق
۲۳۸	حرکت به سمت استفاده از عروسک‌ها در درمان برای بزرگسالان
۲۳۹	آیا ممکن است شما از عروسک‌ها جهت کار با خانواده‌ها استفاده کنید؟
۲۴۰	با اعتماد به نفس و جرات خلاقیت خود را با دنیا به اشتراک بگذارید
۲۴۳	تجربه نمایش عروسی برای بزرگسالان
۲۴۴	آماده‌سازی متن نمایش
۲۴۵	اشخاص حقیقی
۲۴۵	جستجو، جستجو و تحقیق
۲۴۶	شگفتی با تعجب
۲۴۶	منابع فصل هفدهم

فصل هجدهم: عروسک‌درمانی در محیط‌های پزشکی..... ۲۴۹

تعریف عروسک..... ۲۵۰

طراحی صحنه پزشکی..... ۲۵۰

انواع عروسک‌ها..... ۲۵۲

عروسک‌ها در محیط‌های پزشکی..... ۲۵۲

عروسک‌های روندی..... ۲۵۷

عروسک‌های پارچه‌ای..... ۲۵۸

خلاصه فصل هجدهم..... ۲۵۹

منابع فصل هجدهم..... ۲۵۹

فصل نوزدهم: عروسک‌درمانی در مدارس..... ۲۶۳

انتخاب عروسک برای محیط مدرسه..... ۲۶۴

نمایش عروسکی خجسته‌خوش کودکان..... ۲۶۵

نمایش عروسکی با سناریایافته..... ۲۶۷

عروسک کلاس..... ۲۷۰

عروسک به‌عنوان یک مدل..... ۲۷۴

عروسک‌ها برای کاوش احساسات..... ۲۷۷

نتیجه‌گیری..... ۲۸۰

منابع فصل نوزدهم..... ۲۸۱

پیشگفتار

کتاب حاضر، یک کتاب راهنمای جامع هست و دستورالعمل‌های روشنی برای هریک از زمینه‌های کاربردی، در قالب تکنیک، مهارت، ساخت و نحوه کاربرد عروسک ارائه می‌دهد. کتاب عروسک‌درمانی حاضر، یکی از برورترین کتاب‌های منتشر شده در جهان هست که در سال ۲۰۱۸ توسط خانم **اتنا ای. دریوز** روانشناس کودک، یکی از چهره‌های برتر بین‌المللی در حوزه عروسک‌درمانی و بنیانگذار انجمن بازی‌درمانی بهرلین و همچنین **چارلیس ای. اسکافر**، دیگر چهره برتر عروسک‌درمانی و مدیر انجمن بازی‌درمانی، در ۱۹ فصل مجزا تألیف شده هست. در فصول آغازین کتاب ابتدا مفاهیم بنیادی و جنبه‌های اصلی عروسک‌درمانی و بازی‌درمانی به تفصیل گزارش شده است و در ادامه به معرفی انواع عروسک‌ها همراه با اشکال و زمینه کارایی پرداخته شده است. در فصول بعدی کتاب نظریه‌های بنیادی مرتبط با بازی‌درمانی از جمله؛ نظریه‌های روان‌پویشی، آدلری و ... و نیز زمینه‌ها و گستره‌های کاربرد عروسک و عروسک‌درمانی از جمله؛ کاربرد عروسک در کلینیک‌های روانشناسی کودک، مدرسه، بیمارستان و نیز کاربرد عروسک برای بزرگسالان همراه با مثالهای موردی معرفی شده است.

استفاده از عروسک به‌عنوان ابزار سرگرم‌کننده پیشینه تاریخی بلندی دارد و استفاده از آن به‌عنوان بازیچه و حتی درمان در همه تاریخ و فرهنگ‌ها عمومیت دارد. در حال حاضر نیز

به‌عنوان یک روش مداخله‌ای و درمانی مکمل زمینه کاربردی فراوانی دارد و هر روز هم بیش از پیش مورد توجه متخصصان و درمانگران هست اما علیرغم استفاده گسترده از عروسک، مساله‌ای که کمی نگران‌کننده هست؛ عدم آگاهی از انواع عروسک، عدم آگاهی کامل از نحوه استفاده از عروسک و شخصیت‌پردازی، عدم آگاهی از نحوه تدوین برنامه درمانی یا توانبخشی متناسب با نوع عروسک و ... می‌باشد. به‌رحال عروسک‌درمانی مثل دیگر روش‌های درمانی دستورالعمل خاص خود را دارد که در این کتاب به آنها پرداخته شده و تاکید می‌شود همه افراد که به نوعی علاقه‌مند به استفاده از عروسک در میدان درمان بویژه درمان کودکان هستند، مطالعه بیشتری در این خصوص داشته باشند، توصیه می‌شود افرادی که قصد دارند به‌عنوان متخصص از عروسک‌درمانی استفاده کنند سعی کنند با نحوه ساخت عروسک و اهداف ساخت عروسک هم آشنا باشند برای این منظور می‌توانند به کتاب اختلال اتیسم و عروسک‌درمانی (ساخت کاربرد عروسک) تألیف ناتالی توتایر و ترجمه سعید رضایی، انتشارات آوای نور، ۱۳۹۸، مطالعه این کتاب را به همه متخصصان و درمانگران بویژه روانشناسان و مشاوران توصیه می‌کنم. در پایان از همکاری خانم‌ها؛ عاطفه محمدی، نسترن ارشاد و نازیلا برومند و نیز مدیریت محتوای انتشارات رشد و فرهنگ جناب دکتر علیرضا محمدی آریا سپاسگزاری می‌کنم.

سعید رضایی

بهمن ۱۳۹۸